

Vybrané situace, se kterými se může obecní úřad I. stupně při výkonu sociálně-právní ochrany dětí setkat:

- na území obce se ocitne dítě bez péče přiměřené jeho věku;
- dítě se obrátí na obecní úřad s žádostí o pomoc;
- rodiče nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte se obrátí na obecní úřad s žádostí o pomoc;
- škola, pediatr, obvodní lékař, jiné osoby oznámí obecnímu úřadu, že rodiče porušují povinnosti nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti (nejčastěji zřejmě zanedbávání péče o dítě nebo násilí vůči dítěti);
- obecní úřad zaznamená u dětí užívání alkoholu nebo jiných návykových látek, vandalství, krádeže, záškoláctví atd.;
- v obci je zaznamenána koncentrace osob ohrožených sociálním vyloučením (včetně dětí);
- obecní úřad má informaci o tom, že rodiče nadměrně užívají alkohol nebo jiné návykové látky;
- obecní úřad má informaci o neřešeném domácím násilí;
- obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo soud žádá obecní úřad o zprávu o poměrech dítěte;
- obecní úřad obce s rozšířenou působností požádá obecní úřad o součinnost při sledování opatření na ochranu dítěte (např. dohled);

Kompetence a povinnosti obecního úřadu v rámci výkonu sociálně-právní ochrany dětí

§	Základní zásady sociálně-právní ochrany dětí
7 odst. 2	Každý je oprávněn upozornit obecní úřad na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti, na skutečnost, že rodiče nemohou plnit povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti, nebo na skutečnosti uvedené v § 6 písm. b) až h).
8 odst. 1	Dítě má právo požádat (i bez vědomí rodičů nebo osob odpovědných za výchovu dítěte) obecní úřad o pomoc při ochraně svého života a dalších svých práv. Obecní úřad je povinen poskytnout dítěti odpovídající pomoc.
8 odst. 2	Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálně-právní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte. Vyjádření dítěte se při projednávání všech záležitostí týkajících se jeho osoby věnuje náležitá pozornost odpovídající jeho věku a rozumové vyspělosti. Při své činnosti bere obecní úřad v úvahu přání a pocity dítěte s přihlédnutím k jeho věku a vývoji tak, aby nedošlo k ohrožení nebo narušení jeho citového a psychického vývoje.
8 odst. 3	Dítě, které je schopno s ohledem na svůj věk a rozumovou vyspělost posoudit dosah a význam rozhodnutí vyplývajících ze soudního nebo správního řízení, kterého je účastníkem, nebo jde-li o jiné rozhodnutí

	vztahující se k jeho osobě, obdrží od obecního úřadu informace o všech závažných věcech jeho osoby se týkajících; o dítěti starším 12 let se má za to, že je schopno informaci přijmout, vytvořit si vlastní názor a tento sdělit.
9	Rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte má právo při výkonu svých práv a povinností požádat o pomoc obecní úřad . Obecní úřad je povinen tuto pomoc poskytnout v rozsahu své působnosti.

§	Kompetence a povinnosti obecního úřadu v rámci výkonu sociálně-právní ochrany dětí
10 odst. 1	Obecní úřad je povinen a) vyhledávat děti uvedené v § 6; b) působit na rodiče, aby plnili povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti; c) projednat s rodiči odstranění nedostatků ve výchově dítěte; d) projednat s dítětem nedostatky v jeho chování; e) sledovat, zda je na základě kontrolních oprávnění zamezováno v přístupu dětí do prostředí, které je z hlediska jejich vývoje a výchovy ohrožující; f) poskytnout nebo zprostředkovat rodičům na jejich žádost poradenství při uplatňování nároků dítěte podle zvláštních právních předpisů; g) oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6.
13 odst. 3	Obecní úřad obce s rozšířenou působností může požádat příslušný obecní úřad , aby sledoval, zda jsou dodržována výchovná opatření, o nichž rozhodl.
14 odst. 6	Obecní úřad podává soudu podněty k opatřením týkajícím se výchovy dětí podle zvláštního právního předpisu. O podání podnětu soudu obecní úřad neprodleně uvědomí obecní úřad obce s rozšířenou působností.
15 odst. 1	Ocitne-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku, zejména v důsledku úmrtí rodičů nebo jejich pobytu ve zdravotnickém zařízení, je obecní úřad povinen zajistit takovému dítěti neodkladnou péči; při zajištění této péče zpravidla dá přednost příbuznému dítěti. O uvedeném opatření obecní úřad neprodleně uvědomí obecní úřad obce s rozšířenou působností.
32 odst. 1	Obecní úřad při péči o děti uvedené v § 6 • zaměřuje svoji pozornost na využívání volného času těchto dětí; • zaměřuje svou pozornost na děti vyhledávající styky s fyzickými osobami nebo skupinami těchto osob požívajícími alkoholické nápoje nebo návykové látky nebo páchajícími trestnou činnost; • sleduje u dětí projevy nesnášenlivosti a násilí; • věnuje pozornost dětem z rodin s nízkou sociální úrovní; • zabraňuje pronikání nepříznivých sociálních a výchovných vlivů mezi ostatní skupiny dětí; • nabízí dětem programy pro využití volného času se zřetelem k zájmům dětí a jejich možnostem; • spolupracuje se školami, pověřenými osobami, zájmovými

	sdrúženími a dalšími subjekty.
32 odst. 3	Zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu při péči o děti uvedené v § 6 • jsou v osobním styku s dítětem, jeho rodiči nebo osobami odpovědnými za jeho výchovu; • volí prostředky působení na děti tak, aby účinně působily na děti podle druhu a povahy poruchy v chování dítěte a jeho sociálního postavení; • řeší problémy dítěte, je-li to účelné, v prostředí, kde se dítě zpravidla zdržuje.
37 odst. 1	Obecní úřad je povinen učinit opatření k ochraně života a zdraví a zajistit uspokojování základních potřeb v nejnútnejším rozsahu včetně zdravotní péče dítěti uvedenému v § 2 odst. 3, ocitlo-li se takové dítě bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny.
37 odst. 2	O opatřeních uvedených v odstavci 1 uvědomí obecní úřad neprodleně obecní úřad obce s rozšířenou působností.
51 odst. 3	Obecní úřad na vyžádání • podává soudu zprávy o poměrech dítěte, u něhož rozhodl soud o výchovném opatření; • doporučuje soudu osobu vhodnou stát se poručníkem a toto své doporučení oznamuje obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností; • podává obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností zprávy o poměrech dítěte; • podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, u něhož soud na návrh státního zastupitelství v občanskoprávním řízení uložil ochrannou výchovu podle zvláštního právního předpisu.
51 odst. 5	Obecní úřad je povinen • na žádost poskytnout 1. soudu a správnímu úřadu údaje potřebné pro občanské soudní řízení a správní řízení; 2. orgánu činnému v trestním řízení údaje potřebné pro trestní řízení; 3. orgánu sociálního zabezpečení, orgánu pomoci v hmotné nouzi a orgánu státní sociální podpory údaje potřebné pro rozhodování o sociálních dávkách, a to v rozsahu odpovídajícím potřebám řízení před těmito orgány; 4. krajské pobočce Úřadu práce údaje potřebné pro řízení a povolování výkonu činnosti dítěte zvláštního právního předpisu; 5. krajské pobočce Úřadu práce údaje potřebné pro podání návrhu soudu na stanovení výživného a návrhu na výkon rozhodnutí, jde-li o výživné na děti svěřené do pěstounské péče nebo předpěstounské péče; 6. zařízení uvedenému v § 29 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, informace o poměrech v rodině dítěte, které bylo do tohoto zařízení umístěno na základě rozhodnutí soudu, a je-li tomuto dítěti zprostředkovávána pěstounská péče nebo osvojení, též

	informace o postupu při tomto zprostředkování; 7. věznici, ve které mladistvý vykonává trest odnětí svobody, informace potřebné pro dosažení účelu trestu; 8. intervenčnímu centru údaje, které má orgán sociálně-právní ochrany dětí o osobě ohrožené násilným chováním pro účely poskytování pomoci této osobě intervenčním centrem podle zákona o sociálních službách; 9. obecní policii údaje v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů obecní policie. • orgánu činnému v trestním řízení oznamovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán na dítěti trestný čin, nebo že dítě bylo použito ke spáchání trestného činu, anebo že dochází k násilí mezi rodiči, jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte a dalšími fyzickými osobami v domácnosti obývané dítětem, nebo že není plněna vyživovací povinnost k dítěti; • poskytnout Probační a mediační službě na její žádost informace v rozsahu potřebném pro trestní řízení; • oznámit úřadu práce, který povolil výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte podle zvláštního předpisu, skutečnosti, které odůvodňují zahájení řízení o zákazu činnosti dítěte; orgán sociálně-právní ochrany je také povinen sledovat, zda došlo k nápravě; • poskytnout Veřejnému ochránci práv informace, které si vyžádá při šetření podle zvláštního zákona.
52 odst. 1	Zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu jsou oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, navštěvovat dítě a rodinu, ve které žije, v obydlí a zjišťovat v místě bydliště dítěte, ve škole a ve školském zařízení, v zařízení poskytovatele zdravotních služeb, v zaměstnání nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje, jak rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte o dítě pečují, v jakých sociálních podmínkách dítě žije a jaké má dítě chování.
52 odst. 2	Zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu jsou oprávněni pořídit obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy dítěte a prostředí, v němž se dítě zdržuje, je-li to potřeba pro účely ochrany práv dítěte.
52 odst. 3	Zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu konají činnost uvedenou v odstavcích 1 a 2 na základě zvláštního oprávnění vydané obecním úřadem, v němž je uvedeno jméno, popřípadě jména a příjmení zaměstnance, titul a zaměstnavatel a vymezena činnost, kterou může tento zaměstnanec vykonávat.
53 odst. 1	Na výzvu obecního úřadu jsou a) státní orgány, b) zaměstnavatelé, c) další právnické osoby, zejména poskytovatelé zdravotních služeb, školy, školská a jiná obdobná zařízení, d) fyzické osoby, pokud jsou poskytovateli zdravotních služeb nebo zřizovateli škol a dalších zařízení uvedených v písmenu c), e) pověřené osoby, f) poskytovatelé sociálních služeb povinni sdělit bezplatně údaje potřebné podle zákona č. 359/1999 Sb., o

	sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, pro poskytnutí sociálně-právní ochrany nebo pro účely rozhodování o vydání pověření, nebrání-li tomu zvláštní právní předpis. Povinnosti zachovávat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu se nelze dovolávat, jestliže mají být sděleny údaje o podezření z týrání, zneužívání dítěte nebo ze zanedbávání péče o něj. Jde-li však o údaje týkající se zdravotního stavu vyžádané obecním úřadem, platí o úhradě zdravotních služeb zvláštní právní předpis.
53 odst. 2	Rodiče jsou povinni a) spolupracovat s obecním úřadem při ochraně zájmů a práv dítěte; b) na výzvu příslušného obecního úřadu se dostavovat k osobnímu jednání, předložit listiny a další doklady a poskytnout nezbytné informace, je-li jich třeba pro výkon sociálně-právní ochrany; c) umožnit za podmínek uvedených v § 52 odst. 3 návštěvu zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu v obydlí, popřípadě v jiném prostředí, kde dítě žije, je-li to nezbytné pro ochranu života nebo zdraví dítěte nebo pro ochranu jeho práv. (Povinnosti uvedené v odstavci 2 se vztahují obdobně i na jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte.)
53 odst. 5	Rodiči nebo jiné osobě odpovědné za výchovu dítěte může obecní úřad uložit pořádkovou pokutu do 20 000 Kč, nesplní-li povinnost uvedenou v odstavci 2 písm. a) až c). Pokutu lze uložit opakovaně. Pokutu lze uložit do 6 měsíců ode dne, kdy byla povinnost porušena. Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.
57 odst. 1	Zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se při provádění sociálně-právní ochrany nebo v přímé souvislosti s tím seznámili, pokud se v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, nestanoví jinak (viz § 51). Zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu jsou povinni zachovávat mlčenlivost: - o osobě, která upozornila obecní úřad na porušení povinnosti nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti, na skutečnost, že rodiče nemohou plnit povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti, nebo na skutečnosti uvedené v § 6 odst. 1 písm. b) až e); - o místě pobytu rodiče, který se stal obětí domácího násilí v rodině s dítětem; - o údajích o osobách, jímž bylo dítě svěřeno do péče před osvojením, jakož i o místě pobytu takového dítěte. Zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu jsou povinni zachovávat mlčenlivost i po skončení pracovněprávního vztahu. Povinnost zachovávat mlčenlivost mohou být zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.
57 odst. 3	Obecní úřad je oprávněn zpracovávat vyžádané osobní údaje v rozsahu, který je nezbytný k plnění úkolů podle tohoto zákona, a to i tehdy, jestliže se jedná o osobní údaje označené podle zvláštního právního předpisu jako citlivé.
§ 58a	Působnosti stanovené obecnímu úřadu zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, jsou

	výkonem přenesené působnosti.
61 odst. 1	Místní příslušnost obecního úřadu se řídí místem trvalého pobytu dítěte, není-li stanoveno jinak.
61 odst. 4	Místní příslušnost obecního úřadu se řídí místem, kde se dítě nachází, jde-li o dítě uvedené v § 10 odst. 1 písm. a), § 15 odst. 1 a § 37 odst. 1.

§	Kompetence obce v rámci výkonu sociálně-právní ochrany dětí
10 odst. 2	Obec v samostatné působnosti vytváří předpoklady pro kulturní, sportovní, jinou zájmovou a vzdělávací činnost dětí.
39 Odst. 2	Obce mohou na základě pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí zřizovat • zařízení odborného poradenství, • zařízení sociálně výchovné činnosti, • zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, • výchovně rekreační tábory pro děti.

Vzor zvláštního oprávnění, na jehož základě jsou zaměstnanci obecního úřadu oprávněni navštěvovat dítě a pořizovat záznamy

Obecní úřad

V.....dne.....

Oprávnění

Zaměstnanec obecního úřadu
referátu
funkce
osobní číslo:
jméno, příjmení, titul
č. OP

Rozsah výkonu činnosti: (vypsát dle potřeby)

Zaměstnanec v souvislosti s plněním úkolů podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon“), je oprávněn dle ustanovení § 52 odst. 1 zákona navštěvovat dítě v místě bydliště, ve škole a ve školském zařízení, v zařízení poskytovatele zdravotních služeb, v zaměstnání nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje.

Uvedený zaměstnanec je dle ustanovení § 52 odst. 2 zákona oprávněn pořádit obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy dítěte a prostředí, v němž se dítě zdržuje, je-li to třeba pro účely ochrany práv dítěte.

Obecní úřad
úřední razítko, podpis

.....
jméno, příjmení a funkce oprávněné osoby

.....
jméno, příjmení a funkce oprávněné osoby

Zdroj: MPSV

Výňatek ze:

2013/26780-21

SMĚRNICE

MINISTERSTVA PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

ze dne 19. září 2013

o stanovení rozsahu evidence dětí a obsahu spisové dokumentace o dětech vedené orgány sociálně-právní ochrany dětí a o stanovení rozsahu evidence a obsahu spisové dokumentace v oblasti náhradní rodinné péče

Systém ASPI - stav k 1.2.2015 do částky 11/2015 Sb. a 4/2015 Sb.m.s. - RA670
2013/26780-21 - právní ochrany dětí - poslední stav textu

ČÁST TŘETÍ

Evidence a spisová dokumentace vedená obecními úřady

Čl. 34

Obsah evidence a spisové dokumentace

(1) Obecní úřady vedou jednoduchou evidenci a spisovou dokumentaci dětí, jimž obecní úřad ve své působnosti poskytl pomoc a ochranu.

(2) Evidenci a spisovou dokumentaci tvoří:

- a) rejstřík dětí uvedených v [§ 6 zákona](#) pod spisovou značkou ROD v pořadí ke dni založení evidence; rejstřík, který je uvedený v příloze č. 29 k této směrnici, se vede podle jednotlivých kalendářních let,
- b) rejstřík dětí, u nichž byl obecní úřad dožádán soudem nebo obecním úřadem obce s rozšířenou působností o součinnost při sledování dodržování výchovného opatření podle [§ 13 odst. 1 zákona](#) nebo podle [§ 925 občanského zákoníku](#); rejstřík je uvedený v příloze č. 30 k této směrnici, a
- c) spisová dokumentace založená ve spisovém obalu označeném spisovou značkou ROD, která obsahuje všechny písemnosti týkající se evidovaného dítěte a jeho rodičů.

(3) Spisová značka ROD je tvořena označením „ROD“, které představuje zkratku ze slova „Rodina“, doplněným pořadovým číslem zápisu do rejstříku ROD, lomeným druhým dvočíslím, popřípadě celým čtyřčíslím kalendářního roku, v němž došlo k zápisu do rejstříku. Spisová značka ROD se uvádí na všech písemnostech týkajících se dítěte a jeho rodičů.

Rejstřík č. 29 a č. 30 – uveden v příloze

Čl. 35

Použití ustanovení o evidenci a spisové dokumentaci vedené obecními úřady obcí s rozšířenou působností.

O obsahu rejstříků, spisové dokumentace a o vyřazení dítěte z evidence platí obdobně ustanovení o vedení evidence a spisové dokumentace obecními úřady obcí s rozšířenou působností podle článků 2, 3, 6, 8, 9, 27, 28, 29 a 30 této směrnice.

Čl. 36

Přechodná ustanovení

1. Rejstříky Om zavedené obecními úřady obcí s rozšířenou působností před nabytím účinnosti této směrnice je možné používat a provádět v nich zápisy i po nabytí účinnosti této směrnice. Dosavadní rejstříky Nom, ostatní rejstříky pomocné evidence, rejstříky A a rejstříky P zavedené obecními úřady obcí s rozšířenou působností před nabytím účinnosti této směrnice je možné používat a provádět v nich zápisy do 31. prosince 2013.

2. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností a obecní úřady jsou povinny nejpozději do 30. června 2015 vyhodnotit, zda u dětí zapsaných do rejstříku Om a do rejstříku ROD do dne nabytí účinnosti této směrnice nejsou splněny podmínky pro vyřazení dítěte z evidence podle článku 28 této směrnice. Pokud obecní úřad obce s rozšířenou působností a obecní úřad zjistí důvody pro vyřazení dítěte z evidence podle čl. 28 této směrnice, zapíše bezodkladně vyřazení dítěte z evidence do rejstříku Om, rejstříku dětí vyřazených ze základní evidence a rejstříku ROD a provede uzavření spisu Om a spisu ROD.